

TABOR* tiskajo vsaki dan, razen nedelje in praznikov, ob 10. uri zvečer. Tiskanje poteka na strojih, ki so opremljeni s poslednjimi iznajdbami. Tiskanje poteka na strojih, ki so opremljeni s poslednjimi iznajdbami.

Maribor, 3. avgusta 1921.

TABOR

TABOR* tiskajo vsaki dan, razen nedelje in praznikov, ob 10. uri zvečer. Tiskanje poteka na strojih, ki so opremljeni s poslednjimi iznajdbami. Tiskanje poteka na strojih, ki so opremljeni s poslednjimi iznajdbami.

Maribor, 3. avgusta 1921.

Leto: II.

Maribor, sredo 3. avgusta 1921.

Številka: 173.

Zločin boljševizma.

Maribor, 3. avgusta.

V neomejeni osebnosti so pretrgali pokretniki vseodrešujoče svetovne revolucije v Rusiji vse zveze z ostalimi državami sveta, kjer je ostala na vladi demokracija ter napovedali boj vsemu svetu. Oni, ki so govorili v teoriji proti vojni in ki so samo s pomočjo te fraze zrušili demokratsko vlado Kerjenskega, so oborožili stotisoče najtemnejših elementov ter jih poslali v boj — ne v obrambo, ampak v osvajanje. Njihov program je bil zrušiti vse demokratične vlade sveta ter jih zamenjati z edino zveličavnim komunizmom. Ker so pa uvideli, da samo z orožjem v roki tega ne morejo doseči, so raztegnili svojo ofenzivo na drugo, uspešnejšo polje, na polje propagande. Organizirali so cele bataljone agentov, jih izsolali, oborožili, založili z denarjem ter odpisali širom sveta, da počnejo svoje temno delo. Vsepih ni izostal. V vseh državah se je pričelo boljševiško, oziroma komunistično gibanje; ustanovile so se komunistične stranke, organizacije, listi itd. Vlade so vse to večinoma mirno gledale, ker proti legitimnemu organiziranju stranke po notranjih določbah pravzaprav niti niso smele, oziroma mogle nastopiti. Tako se je pričelo in vršilo boljševiško delo za svetovni prevrat.

Med tem časom, ko se je mreža boljševiške propagande po ostalem svetu vedno bolj goščala in ko je bilo posvečeno vse delo sovjetske vlade v Moskvi temu organiziranju in pripravljanju svetovne revolucije, pa je ruski narod vedno bolj propadal. Boljševiki, ki so s svojimi teorijami na papirju in v besedah obljubljali človeštvu nov raj, doma s svojim praktičnim delom niso mogli storiti niti toliko, da bi organizirali državno upravo vsaj tako, kakor je bila organizirana pod najslabšim carističnim režimom. Rusija je začela propadati, vedno in vedno bolj se je bližala strašni katastrofi, katera je tudi res nastopila. Časopisje celega sveta je danes polno najobupnejših poročil iz te nekdanje najblagoslovljenejše dežele. Ruski narod je razredčila že vojna, ki jo je bil med seboj in z drugimi tako, da je štel po sovjetski statistiki 1. 1920. celih 12 milijonov manj nego 1. 1914. Moskva sama, ki je štela 1. 1917. še 2.543.000 prebivalcev, jih šteje danes samo še 1.050.011. Za prošlega leta je znašala umrljivost v Rusiji 5 procentov celokupnega prebivalstva. Strašna katastrofa lakote, ki je zadela že na milijone prebivalcev južne Rusije in kateri se pridružuje tudi kolera in kuga pa pomenja višek vseh viškov. Tragedija ruskega naroda je nepopisna, kakor javlja »Chicago Tribune« po najnovejših poročilih Maksima Gorkoga, ki jih je poslal svoji ženi, ki se nahaja v Berlinu, obsega katastrofo 18 province evropske Rusije. Vseukupno strada okrog 20.000.000 ljudi. Panika, ki je povzročila beg, je imela strašne posledice ter je zahtevala po dosedanjih ugotovitvah že nad 6.000.000 žrtv. Pa tudi življenje v drugih delih Rusije je strašno. V Petrogradu je n. pr. draginja tako ogromna, da si navaden delavec, ki bi moral biti po boljševiški teoriji danes pravzaprav vladar Rusije, zamore privoščiti komaj funt masla na leto, kajti funt stane — 30.000 rubljev, dočim stane funt čokolade 80.000 rubljev, a oblika je tako draga, da revež o njej niti sanjati ne sme.

Med tem pa, ko umirajo milijoni ruskega naroda gladi in ko postajajo drugi milijoni žrtve kuge in kolere, žive boljševiški mogotci v Moskvi najzvišnejše in najrazkošnejše življenje. Trockijeva gospa prireja soareje in

Službeno potovanje kraljevega namestnika.

LDU Ljubljana, 2. avgusta. Gospod kraljevi namestnik Ivan Hribar bo te dni službeno potoval po Sloveniji. Spored potovanja je ta-le: Četrtek 4. avgusta, potovanje v Celje. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. obed. Popoldne se g. kraljevi namestnik odpelje v Rogaske Slatine, kjer priredi ob 20. uri čajanko. V petek, 5. avgusta, potovanje v Maribor. Ob 9. uri sprejem deputacij. Ob 13. uri obed. Ob 17. uri vožnja k Sv. Lenartu. V soboto, 6. avgusta, potovanje v Ptuj. Ob 9. uri sprejem deputacij. Ob 13. uri obed. V nedeljo, 7. avgusta potovanje v Slovenjgradec. Ob 9 in pol uri sprejem deputacij, ob 12. uri obed. Popoldne vožnja v Mozirje, kjer bo ob 20. uri čajanka.

Glasovanje o zaščitnem zakonu.

TIP Beograd, 2. avgusta. Včeraj se je sestala narodna skupščina ob 16.45. Po formalnostih je prišlo na vrsto kot prvo poročilo zakonodajnega odseka o načrtu zakona o zaščiti, varnosti in redu države. Kot prvi govornik je nastopil notranji minister Pribičević, ki je razlagal zakonski predlog vlade in ki je bil ogražen strogo na članu 133. ustave. Povdarjal je predvsem, da zahteva zakon večjo zaščito za notranjo varnost in red v državi, to, kar so uporabile tudi že vse druge države. Dalje

V ponedeljek, 8. avgusta, potovanje v Kamnik. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. Zvečer odpotuje g. kraljevi namestnik v Cerklje. V torek, 9. t. m., potovanje v Kranj. Ob 9. uri sprejem deputacij, ob 13. uri obed. — Zvečer na Bledu ob 20. uri čajanka. V sredo, 10. avgusta, zasebni zlet v Jesenice, Bohinj itd., nakar se g. kraljevi namestnik zvečer povrne v Ljubljano. V četrtek, 11. t. m. potovanje v Novomesto. Ob 9. uri sprejem deputacij. Ob 13. uri obed. Ob 19. uri čajanka v Toplicah. V petek, 12. avgusta, potovanje v Krško. Ob 9. uri sprejem deputacij. Ob 12. uri obed. Popoldne odpotuje g. kraljevi namestnik v Prekmurje, kjer ostane 2 do 3 dni.

je govoril o komunizmu in o njegovih temnih naklepih ter končno apeliral na zbornico, da sprejme predloženi načrt. Njegov govor so odobrvali vsi poslanci vladnih strank, motili so ga le komunisti in deloma klerikalci. Po njegovem govoru so podali posebne izjave komunisti, zemljoradniki, klerikalci, republikanci, socialni demokrati ter muslimani. Za tem se je vršilo glasovanje. Za predlog je glasovalo 190 poslancev, proti pa 54. Na to je bila seja zaključena.

Iz seje ministrskega sveta.

TIP Beograd 2. avgusta. Ministrski svet je imel včeraj dopoldne sejo, na kateri je razpravljalo o sklenitvi nacionalnega bloka povodom naknadnih volitev za izpraznjenih 58 komunističnih mandatov. Vlada je sklenila soglasno, predlagati za te volitve koalicijsko listo radikalcev, demokratov, muslimanov in slovenske samostojne kmetijske stranke. Računa se, da bo vladin predlog sprejet.

Ministrski svet se je bavil nato s tekočimi zadevami. Na predlog notranjega ministra Pribičevića so se povišali dodatki orožnikov. Dalje so bili odobreni krediti ministrstva financ in za šume in rude in podpisan ukaz o razmeščenju uradnikov posameznih ministrstev. Razpravljalo se je tudi o načinu, kako naj se izvaja zakon o zaščiti države.

Izpraznitev madžarskega ozemlja.

TIP Budimpešta, 9. avgusta. »Uj nometek« doznava iz ententnih krogov, da bo padla odločitev glede madžarskega ozemlja, ki ga imajo zasedene jugoslovanske čete, še ta teden. Z ozirom na izpraznitev bo razdeljeno ozemlje v tri cone, ki se bodo izpraznjevale v treh etapah, najprej se

izpraznita komiteta Szczolo in Tolna, mesto Daja z okolico ter segedinski trikot, potem druga cone: Pečuh do Mohača, Selani in Sikleš. Tretja cone bo segala do črte, ki je določena v trianonski pogodbi. Vse tri cone bodo izpraznjene v osmih dneh.

Vprašanje Gornje Šlezije in Anglija.

LDU London, 1. avg. Na vprašanje je Lloyd George izjavil v poslanski zbornici, da se je angleška vlada tekom zadnjih porazgovorov s Francijo držala le smeri, da se zagotovi pravična rešitev gorenješlezjskega vprašanja v smislu izida o glasovanju in določb mirovne pogodbe. Na medklice je izjavil

Lloyd George, da je naloga angleške vlade, paziti na to, da se bo s Poljaki in Nemci postopalo enako in popolnoma pravično. Lloyd George je še izjavil, da misli, da se bo na seji vrhovnega sveta razpravljalo o postopanju proti vojnim krivcem.

Sestanek vrhovnega sveta.

LDU London, 1. avgusta. (Reuterjev urad.) Francoski ministri predsednik Briand je danes odgovoril v London, da se strinja s tem, da se zasedanje vrhovnega sveta določi na 8. avgust v Parizu.

Zaupnica italijanski vladi v senatu.

DKU Rim, 2. avg. Senat je s 146 proti 17 glasom sprejel dnevni red, s katerim izraža vladi zaupanje. 21 poslancev ni glasovalo.

Irsko vprašanje rešeno.

DKU Berlin, 2. avgusta. Po poročilih iz Dublina se irsko vprašanje lahko smatra za rešeno, ker so sinajnovci sprejeli predlog angleške vlade.

Harding na dopustu.

DKU Washington, 1. avgusta. Prezident Harding je nastopil 14 dnevni dopust ter odšel na svojo farmo.

Eksplodizija na italijanski ladji.

DKU Rim, 1. avgusta. Vsled eksplozije parnega kotla je na torpedovki »Animoso« ubitih 5 mornarjev, 5 pa je težko ranjenih.

Harding o Tihem oceanu.

DKU Pariz, 1. avg. Predsednik Harding še nadalje zastopa stališče, da pred washingtonsko konferenco posvetovanja posameznih držav glede Tihnega oceana niso na mestu. To vprašanje spada izključno na washingtonsko konferenco, katere se udeležijo vse države.

Zaščita romunske meje proti Rusiji.

DKU Moskva, 1. avgusta. (Brezzično.) Romunija pošilja v Besarabijo čete in topništvo, da zavaruje svoje vzhodne meje. Za zastraženje železnic so osnovani posebni častniški oddelki.

podobne prireditve, pri katerih se šiba mize najboljših in najdražjih jedi in pijač. Mesto raja je prinesel boljševizem ruskomu narodu strašno pogubo in tako zakrivil zločin, ki je gotovo največji, kar jih pozna zgodovina.

Naša valuta.

V zadnjem času se je pojavilo na curiški borzi stalno padanje kurza naše krone in s krono seveda tudi dinarja. Curiška borza ni bila nikoli preveč naklonjena naši valuti, vendar pa se tako daleč doslej še ni spustila. Vzrok temu niso v toliki meri gospodarski vidiki, nego spekulativna nam sovražna valutna propaganda v inozemstvu, kateri so pa naši merodajni krogi pustili proste roke in se niso niti potrudili, da bi jo paralelizirali. Vsled tega in še vsled drugih okoliščin je izgledalo, kakor da se naša vlada čisto nič ne briga za vprašanje kurza naše valute ter da prepušča to varno zadevo le srečni ali nesrečni usodi, ali jasneje povedano, sreči ali nesreči poedinih valutnih spekulativcev.

Zadnji občutni padec, ki je znižal v enem samem mesecu kurz naše krone v Curihu od 4.60 na 3.40 frankov, pa je obrnil vendarle naše pozornost naše vlade, ki je, da se razčisti vprašanje, kaj je vzrok padcu in kako bi se dal odstraniti, oziroma, kako bi se dal kurz dvigniti, sklicala v Beogradu v soboto pod vodstvom finančnega ministra dr. Koste Kumanudija posebno konferenco, ki je imela namen predvsem ugotoviti vzrok padanja kurza naše valute ter nadalje proučiti, kako bi se dalo temu odpraviti. Na konferenci se je iznosilo najrazličnejša mnenja izmed katerih so za prvo vprašanje najvažnejša sledeča: Padanja naše valute se v prvi vrsti krive naše notranje razmere, ki sprečujejo tujcem, da bi se pri nas znatno angažirali, v drugi vrsti pa gromadenje tujih zdravih valut v naših blagajnah, posebno bančnih, pa tudi trgovskih in privatnih. Kot tretja točka se je ugotovila prepoved izvoza, ki se včasih uveljavlja nenadoma v polnem obsegu in ako ne v popolnem obsegu, se vsaj otežuje. Kot četrta točka velja — naš veliki dolg v inozemstvu, posebno pa višči, ki se odpove lahko kadar se hoče in ki bi v slučaju take nagle odpovedi imel za posledico znatno odtegnitev našega kapitala iz prometa. Dalje je vzrok padanja tudi občutna stagnacija v prodaji našega blaga, ki se opaža posebno občutno zadnje čase, a v prvi vrsti, kakor že uvidoma omenjeno, razne privatne spekulacije, katere zagrešujejo osobito nekateri trgovci, ki prodajajo za tuje valute v razmerju, ki je znatno pod oficijelnim borznim kurzom krone, oziroma dinarja. K padcu pa je končno pripomoglo mnogo tudi dejstvo, da kupuje Nemčija potom Dunaja pri nas za slabo avstrijsko valuto dobre valute, osobito dolarje, da plačuje z njimi svoje vojne odškodnine ter koncem vseh koncev tudi vsesplošen pojav, poplavljanja tržišč s papirnatim denarjem.

Za drugo vprašanje, namreč kako bi se dalo padanje paralelizirati, oziroma doseči naraščanje, so bili podani istotako važni nasveti, od katerih naj omenimo zopet najvažnejše, ki so: V prvi vrsti sklenitev dolgoročnega posojila v inozemstvu, v drugi dovolitev popolne svobode v izvoznih trgovini, osobito ukinjenje izvozne carine, v tretji razporeditev davkov sorazmerno na vse društvene in socialne sloje enako, ne oziraje se pri tem ne na kraje ne na stanove ter končno takojšnjo ustavljanje nadaljnega tiskanja bankovcev.

To so v glavnem na kratko ugotovitve in nasveti te finančne konference, ki na se niso vzeli zaenkrat še kot de-

(Daije prib.)

— **Otvoritev poletnega odra.** V soboto 6. t. m. ob 20. uri in pol se s sodelovanjem prvih operetnih moči našega gledališča gđc. Mezgečeve, gđc. Savinove, g. Povheta ter g. Pečnika otvorila na vrtu restavracije „Maribor“ na Grajskem trgu poletni oder. Ta za Maribor nova, velikomestna ideja bo našla gotovo vesplošno zanimanje, ker bo nudila res pristno zabavo, za kar so v dovoljen dokaz že imena umetnikov, ki bodo sodelovali. Poleg tega pa bo vsakdo rad prebil večere po letošnjih vročih dneh na hladnem vrtu na prostem. Poleg imenovanih bo pri poletnem odru sodeloval tudi poseben umetniški kvintet.

— **Za šumarske akademike.** Ministrstvo šume in rude v Beogradu razpisuje z odlokom z dne 14. julija 1921 št. 15.655, več štipendij za izučitev gozdarskih nauk na domačih šumarskih univerzah v Beogradu in Zagrebu. Prijave visokošolskih kandidatov naj se vložijo najpozneje do 20. avgusta 1921. pri gozd. oddelku deželne vlade v Ljubljani, Križanke. Kandidati mora dokazati: 1. da je podanik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (dom. list); 2. da je položil maturo na gimn. ali realki (maturit. spričevalo); 3. da je dobrega obnašanja (izpričevalo, znanstva ali magistrata); 4. da ni mlajši od 18 in ne starejši od 25 let (krstni list ali potrdilo znanstva); 5. da je zdrav (zdravniško spričevalo); 6. privolitev staršev ali varuha, potrjeno od policijske oblasti za vstop kandidata kot državnega gojenca za izučitev šum. nauk. Izvoljenci bodo prejeli mesečno štipendijo šeststo Din. proti zavezi, da v predpisanim času končajo šum. nauk in po končanih študijah služijo v državni službi najmanj deset let. Poblizje oddredbe se bodo določile s pogodbo, sklenjeno z izvoljenimi kandidati.

— **Osrednjemu društvu poštnih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo,** podružnici v Mariboru, se za podjelno podporo v znesku 1000 (tisoč) kron najiskrenejše zahvaljujem. — Genovefa Pašnerič, vdova po selskem pismonošu.

— **Srečke drž. razredne loterije** za 2 kolo so pri posojilnici (Narodni dom) na razpolago cenj. odjemalcem do 6. avgusta t. l.

— **Vojni davek.** Vsi pridobitni sloji mesta Maribora in okolice se opozarjajo, naj dotični, ki mislijo, da so dobili za leto 1919. predpisano preveč vojnega davka, predložijo gremiju oziroma svojim zadrugam takoj sledeče podatke: Koliko se je priznalo za leto 1919. čistega dobička, koliko se je predpisalo davka za leto 1920. in koliko vojnega davka za leto 1919.

Trgovski gremij.

— **Prepovedan list.** Z odlokom ministrstva za notranje stvari od 21. julija t. l. je ukinjena prepoved razpečevanja lista „Edinost“, ki izhaja v Chikagu in je bil prepovedan s sklepom ministrskega sveta z dne 18. aprila t. l.

— **Za prehrano nemške dece.** Ameriška sekta „quaker“-jev (protestantovska verska sekta) je obljubila tri milijone dolarjev za prehrano nemške dece.

— **Veselica v Hotinji vasi.** Prihodnjo nedeljo, dne 7. avgusta priredi prostovoljno gasilno društvo v Hotinji vasi v prostorih gostilne g. Franca Primeca veliko vrtno veselico. Igrala bode domača Lešnikova narodna godba. Vsi prijatelji gasilcev so dobrodošli.

— **Vsled grozne vročine** se je včeraj ob 17. uri onesvestil na Grajskem trgu 81-letni vpokojeni železničar Stefan Prinčič. Rešilni oddelek ga je prepeljal na njegovo stanovanje v Stritarjevo ulico št. 13.

— **Požar.** V ponedeljek krog 20. ure je zapazila neka stranka v gostilni „Pri zlatem jelenu“ pod mostom, da padajo iz dimnika v kuhinjo iskre. Misleč, da je nastal požar, je s kričanjem alarmirala celo okolico. V bližini se nahajajo stražnik je na to takoj obvestil požarno brambo, ki je s svojim avtomobilom takoj prihitela na lice mesta. Ker pa ni bilo nevarnosti, se je po varovanju dimnika zopet vrnila.

— **Kongres železničarjev.** V Ljubljani se vrši v času od 19. do 21. avgusta kongres narodnih železničarjev iz cele države.

— **Najdeno truplo utopljenca.** Pred tednom smo poročali, da je pri stari plavalni šoli v Dravi v Mariboru utonil ključavničar južne železnice Henrik Streicher in daštravno se je uvelo takoj preiskovanje struge, se utopljenčevega trupla vendar ni moglo najti. Sedaj pa nam poročajo, da so potegnili pod Vurbergom pri Ptuj truplo moškega ter ugotovili, da je to utopljeni Streicher. Truplo so pokopali na tamkajšnjem pokopališču.

— **Hud pes.** Marija Laub, stanujoča v Rajčevi ulici št. 10 v Mariboru je obiskala v soboto na Ruški cesti št. 30 sedlarskega mojstra Henrika Eggerja. Ko pa je prišla na dvorišče, je nenadoma planil na njo domači pes, volčje pasme, jo podrli na tla ter jo obgrizel po obeh nogah, po ušesu in po hrbtu. vendar pa rane niso nevarne.

— **Iz kaznilnice** je pobegnili 27-letni tesarški in kolarski pomočnik Ivan Sebat iz Predtrga pri Radovljici na Gorenjskem. Bil je radi tatvine obsojen na 2 leti ječe.

— **Najdeno.** Našlo se je prstan in ključ. Dobi se pri policiji.

— **Iz St. Ilija nam poročajo** o nenavadnem nastopanju tamošnjega župnika. Ko je šla te dni po česti mimo njega neka gospa ter ga ni pozdravila, jo je povabil v župnišče, kjer je zahteval od nje, da ga mora, kadar ga sreča, pozdraviti. Take prenapetosti smo bili doslej vajeni edino pri nemških oficirjih, ki so v zasedenih zemljah zahtevali od civilnega prebivalstva, da jih pozdravlja, med našim duhovništvom pa je to gotovo prvi slučaj.

— **Pri Sv. Barbari v Slov. goricah** je priredila v nedeljo 24. julija t. l. SLS shod, ki je bil začetkom dobro obiskan, ali h koncu jih ni ostalo niti četrtina, pa zakaj! Gospodje, le malo manj zmerja te in skrbite za složno delovanje! Naši ljudje dobro vedo, da vsem niti Bog ne more vsteti, kaj pa človek, naj si bo desetkrat poslanec ali celo minister. Kar sta nam gg. Pišek in Vesenjak obetala, so lepe besede s sladkim upanjem, pa naši poslušalci so se jima za hrbtom smejali, češ, saj vidva tudi lepo plačo vlečeta, drugače bi ne hodila tu okoli, ko vaju ni nihče naprosil. Pošljite nam raje sadjarskega in vinarskega učitelja, potem tudi živinozdravnika, tem bodemo srčno hvaležni, za vajino natančevanje. Samostojne vas nismo prosili, take neslanosti le opustite. Kar ni lepo, pa ni lepo in vaše zabavljanje smo vam zelo zamerili. Skrbite raje za naš dravski most v Zg. Dupleku, da bo naša prošnja, katero je g. portanec Voglar predložil, kmalu in ugodno rešena.

— **Ameriška pomožna akcija** za deco, ki jo vodi Hoover, je do 1. maja t. l. nabrala za od vojne prizadeto evropsko ozemlje 29 milijonov dolarjev. Porabilo se je že 27 milijonov, ostanek pa se bo nakazal evropski akciji te pomožne akcije.

— **Kongres esperantistov.** V nedeljo popoldan je bil v reprezentančni palači v Pragi odprt 13. svetovni kongres esperantistov. Otvoritev je prisostvovalo mnogo občinstva.

— **Od stekline umrl.** Andreja Borščaka v Zagrebu je pred nekaj tedni ugriznil stekel pes, za kar pa se on ni mnogo brigal. Pretekli teden pa je nenadoma zbolel na steklini. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je med groznimi bolečinami umrl.

— **Hazardne igre v Marijanskih lazni.** Marijanske lazne na Češkem so postale letos poleg kopališča tudi pravi pravcati Monte Carlo. Več židov je otvorilo tajne igralnice, kjer so gosti igrali za neverjetne svote denarja. Policija je bila o tem že obveščena, vendar pa se ji je komaj te dni posrečilo slediti ta hazardna skrivališča in posledica tega je bila več aretacij. Zide Zuckermanna, Sörgla, Baumanna in Vernosyja, ki so bili lastniki teh tajnih igralnic, pa je policija poleg tega še izgnala.

— **Zopet nesreča z ročno granato.** V Petkovcu blizu Vrhnike so našli otroci ročno granato in se žnjo igrali. Pri tem

je granata eksplodirala ter ubila dva otroka, tretji pa je težko ranjen in ni upanja, da bi okrevl.

— **Nova bolezen vsled vročine.** V Olomucu na Češkoslovaškem se je pojavila te dni nova bolezen, ki nastopa v obliki močnih krčev. Kakor poročajo češki listi je nekega dne početkom tega tedna napadla ta bolezen nenadoma več oseb v mestnem parku, ki so se mirno izprehajali, oziroma sedeli po klopih. Zdravniki so mnenja, da povzroča to bolezen silna vročina, ki vlada kakor skoro povsod sedaj tudi v Olomucu. Znaki te bolezni pa se pojavljajo tudi drugod.

— **Napad na trdnjavo strážo.** 26. julija okoli polnoči so štirje civilisti streljali na strážo trdnjave Stoja, kjer se nahajajo skladišča za bombe in drugi eksplozivni material. Ko je prišla vojaška pomoč, so civilisti izginili v temi.

— **Eksplodizija.** Iz Opolja poročajo, da je v Krichwaldu eksplodiralo skladišče za eksplozivni material. Več oseb je mrtvih in ranjenih.

— **Brambovske demonstracije na Dunaju.** V četrtke zvečer so imeli dunajski brambovci protestni shod radi nameravane spremembe službenih predpisov deželne bramborice, katerega se je udeležilo tudi okoli 1500 soc. demokratov in komunistov. Med prepevanjem vojaških in delavskih pesmi so odšli pred poslopje vojnega ministrstva, kjer so nadalje demonstrirali.

— **Zivahna trgovina z dekleti.** Iz Berlina poročajo, da so v nemškem zasednem ozemlju odkrili živahno trgovino z dekleti. Bilo je prodanih že čez 400 deklic. V Berlinu in Frankfurtu so prijeli mnogo krivcev. Čudno je, da se zmore dogajati kak takega še v XX. stoletju.

— **Zanimiv davčni načrt v Bolgariji.** V Bolgariji nameravajo uvesti sledeče nove davke: pri vsaki poroki z godbo se mora plačati 5000 levov davka. Posebno prizadete bi bile po tem davčnem načrtu ženske, ker predpisuje: ženske, ki se kažejo na cesti ali v javnih lokalah z dekoliranimi oblekami, ali katerih krila so krajša, kot 30 cm od tal, morajo plačati 300 levov davka. Pa tudi moški niso izvzeti. Vsak moški, ki bi brez zdravniškega spričevala na izprehodu uporabljal palico, mora plačati 100 levov davka.

— **Ženski stavbeniki v Ameriki.** V Zedinjenih državah je mnogo ženskih stavbenih mojstrov, ki za moškimi niti najmanj ne zaostajajo. Najbolj poznana je ameriška stavbenica Josipina Chapman, ki je zgradila v Bostonu mnogo cerkev, vil, manjših stanovanj in vseučilišče. Chapman piše v nekem ameriškem listu o sposobnosti žene za ta poklic in pravi: »Žena ve boljše, kot mož kaj lahko nudi stanovanje in kaj se more od stanovanja zahtevati. Če so v Zedinjenih državah hiše bolj udobne in praktične kot v Evropi, je to največ posledica tega, da se v Ameriki tudi žene bavijo z arhitekturo. Žena, ki se hoče baviti z arhitekturo, se mora razen po umetniškem talentu odlikovati tudi s potrpežljivostjo, točnostjo in biti mora praktična v vsakem oziru. Vsekakor pa je idealno, pravi »če gradita hišo mož in žena skupno«.

— **Ženitovanjsko potovanje,** ki je trajalo sedem let. Leta 1914 se je poročil nemški slikar Prieche ter odšel s svojo mlado ženo na ženitovanjsko potovanje v Ukrajino, kjer se je nahajal njegov oče kot upravitelj nekega veleposestva. Kmalu po prihodu v Ukrajino pa so ga Rusi kot sovražnega državljan internirali in Prieche je ostal v internaciji vse do poloma carizma. Komaj tedaj je dobil dovoljenje, da se sme njegova žena vrniti v Nemčijo, dočim so njega samega pridržali in je bil pozneje primoran vstopiti v rdečo vojsko, kjer je moral slikati kulise za vojaška gledališča in odkoder se mu je komaj te dni, po sedmih letih posrečilo pobegniti ter se vrniti iz ženitovanjskega potovanja.

— **Ameriški »rečeži«.** Te dni je izšla v Ameriki 400 strani obsegujoča knjiga o ameriških milijonarjih. V Ameriki je skupno 28.226 milijonarjev. Od teh jih ima 10 letno na razpolago 5 milijonov dolarjev samo za zasebno zabavo, 9 od teh siromskov ima letno 4-5 milijonov dolarjev letnega dohod-

ka, 14 od njih ima samo 3 milijone dolarjev dohodkov, a 34 »samo« 2-3 milijone za izboljšanje »tuznega« življenja. Razume se da tudi davki niso preveč »nizki«. Prvo mesto zavzame stari Rockefeller, ki plačuje državi na davkih malenkost — 33 milijonov dolarjev.

Kultura in umetnost.

— **Glasbena Matica opozarja vse** pevce, da se vdeležijo v petek, dne 5. t. m. pevske skušnje radi izleta v Ruše.

— **Ustanovitelj češke publicistike.** Čehi so slavili 24. julija 100-letnico svojega prvega narodnega preporoditelja in prijatelja naših Ilircov, dr. Karla Havličeka-Berovskega. Slavnost se je vršila v njegovem rojstnem kraju, Havliček je bil rojen 1. 1821. v Barovi pri Nemškem Brodu. Sole je dovršil kot dijak nadškofijskega liceja. Potem je odšel v Rusijo in je bil dve leti informator v Moskvi. Pisal je mnogo o ruskih razmerah ter je razen drugih pisateljev posebno prevajal Gogolja. L. 1846. je bil urednik „Praskih Novin“, a l. 1848. je začel sam izdajati list „Narodne Noviny“. To je bil najbolj slovanski list takratne dobe. Pred preganjanjem oblasti se je zatekel v Kutno Goro, kjer je izdajal „Slovana“. Bil je pristaš Palackyja in bil v dobi absolutizma interniran v Briexnu, kjer je pisal satire in politične članke. L. 1855. se je vrnil v Prago. Umrl je l. 1859. Čehi so 100 letnico njegovega rojstva svečano proslavili.

Sokolstvo.

— **O izlet sokolske župe Ljubljana I.** V nedeljo je imela Ljubljanska sokolska župa I. svoj letošnji zlet v Trnovem. Zleta se je vdeležilo 252 članov, 220 članic ter 400 naraščaja. Zlet je posetil tudi predsednik dr. Baltič, pozneje pa tudi kr. namestnik za Slovenijo g. Ivan Hribar.

Sport.

— **Plavalna tekma za jugoslovensko prvenstvo** se bo vršila koncem t. m. na Blejskem jezeru. Vdeležje se je najboljši plavalci cele Jugoslavije.

— **Plavalna tekma ljubljanskih sportnih klubov.** V nedeljo popoldan se je vršila na Ljubljani pri čolnarni „Ljubljanskega sportnega kluba“ plavalna tekma, katere so se vdeležili skoro vsi ljubljanski sportni klubi. Občinstva je bilo mnogo. Rezultati so bili sledeči: Pri plavanju na 1 km je bil prvi Mitja Lukan (LSK); pri plavanju dam na 300 m gđca Vera Vrtačnikova (LSK); pri plavanju na 50 m gđca Angela Černe (Ilirija); pri plavanju na 50 m sprint g. Ravnik (Ilirija); pri plavanju na 100 m sprint g. Vrečko (Primorje). Pri skokih juniorjev in seniorjev je dobil prvo nagrado g. Bogomir Grile (LSK). Waterpolo (nogomet v vodi) sta igrala „LSK“ in „Primorje“; rezultat 1:0 v korist LSK. Stafeta 4x50 prvo nagrado „Primorje“, drugo „LSK“. Pri deskem plavanju na 50 m je bil prvi Joško Medved od LSK.

Kino.

— **I. Mariborski bioskop.** V sredo, četrtek in petek se bode predvajala »Drama ene noči« filmska detektivska drama iz življenja pomorskega oficira de Maurija. V glavni vlogi Lidia Braili. V petek koncert.

— **Znamenite kinoigralkе.** V naših bioskopih so igrale veliko vlogo samo nekatere poznane svetovne kinoigralkе, a to radi tega, ker smo dobivali večinoma francoske in nemške filme, le tu pa tam še kakkega ameriškega. Zato tudi nismo imeli prilike, da vidimo kako igrajo druge, ki istotako uživajo glas svetovnih igralk. Tudi na Angleškem so zelo divne kinoigralkе, najbolj popularni sta sedaj Francesca Bertini in Pearl White. Med najlepše angleške kinoigralkе se šteje tudi miss Peggie Hathaway, najdivnejša švedska kinoigralka pa je Elizabeta Brandt.

Gospodarstvo.

Borza 1. avgusta.

Zagreb: Berlin 219—219.50, Italija 745—746, London 636—638.50, New York 178—182, Pariz 1365—1368, Praga 225 do 225.50, Svica 2945—2950. Valute: Ameriški dolarji 174.50—175, avstrijske krone 0—20, carski rublji 23—26, češko-slovaške krone 228—0, francoski franki 1325—0, napoleond. 595—605, nemške marke 216—218.00, romunski lei 222—225, souverain 680—700, italij. lire 738—742, turške lire 590.

Dunaj: Ameriški dolarji 956—960, nemške marke 1192—1195, angleški funti 3420—3440, francoski franki 7355 do 7375, italijanske lire 4120—4140, jugoslovanski dinarji 2142—2162, poljske marke 47.50—48.80, švicarski franki 15.850—15.900, češko-slovaške krone 1225—1230, madžarske krone 245.25 do 248.25.

Curin: Berlin 7.60, New York 610, London 21.77, Pariz 46.65, Milan 26.30, Praga 7.60, Budimpešta 1.575, Zagreb 3.50, Varšava 0.30, Dunaj 0.70, avstrijske žigosane krone 0.70.

Poljska pred katastrofo.

S tem vprašanjem se bavi večina poljskih listov, razpravljajoč o stanju poljske valute. Naglo in nepričakovano padanje poljske marke še ni nikoli vzbujalo toliko strahu, kot sedaj, ko se plačuje 40 poljskih za 1 nemško marko. Najjasneje se vidi padanje poljske narodne valute, če se opazuje razmerje med poljsko marko in ameriškim dolarjem. Leta 1920 so notirali dolarji 170 poljskih mark. Tedaj se je tečaj le malo spremenjal in se po dolarjih ni mnogo vpraševalo. Septembra 1920 je dosegel dolar 200 poljskih mark; ko so se boljševiki približevali Varšavi, se je povzpela na 300 mark. Po neznanem padcu se je dolar začel naglo dvigniti na 800 in 1000 poljskih mark ter je tekom julija t. l. dosegel fantastično višino — 2650 poljskih mark. Glavni vzrok padanja poljske valute je pripisovati politični situaciji in inflaciji papirnatega denarja, ki ga izdaje Poljska dnevno do 400.000 mark. Koncem l. 1919 je imela Poljska vsega za 5 milijard papirnatega denarja v prometu. Koncem l. 1920 ga je bilo že za 45 milijard, a danes so 100 milijard že davno prekoračili. Državni proračun Poljske za l. 1921 izkazuje 200 milijard izdatkov in samo 118 milijard dohodkov. V kritje deficita, ki znaša okoli 80 milijard, mora delovati državna tiskarna, dokler ne bo popolnoma uničena poljska valuta. V času, ko je notiral dolar 30 poljskih mark, je postal finančni minister Steczkowski, človek, o katerem se lahko reče, da je strokovnjak. On se je z vsemi sredstvi branil proti diletantnemu postopanju merodajnih faktorjev, a s svojimi načrti ni prodril in ne preostaja mu drugega, kot da mirno gleda, kako poljska marka preživlja proces devalvacije sovjetskega rublja.

g 5-dinarski falzifikati. V prometu so se zopet pojavili 5-dinarski ponarejeni bankovci. Falzifikat je v širini za 5 mm manjši od pravih, ter se razločuje tudi po bolj blede barvi. Črte na ozadju so nejasne, deloma bolj debele kot na pravih. V napisu »Ministar finansija« je drugi »i« v besedi »finansija«, tiskan v latinici, medtem ko so vse druge črke v cirilici. V napisu »Ministere des finances....« je po besedi »Serbes« pika, med tem ko je na originalu ni. Nekaterim manjka tudi številka in serija.

g Kovani drobiž. Te dni je dospelo iz Dunaja 6 vagonov kovanega drobiža po 10 in 25 par. Drobiž po 10 par je iz takozvane »gama«-zmesi, komadi po 25 par pa vsebujejo znaten del nikla. 10-parški drobiž se bo takoj stavil v promet, oni po 25 par pa ostane začasno spravljene v državnih tresorih, da se ne bi moglo razpasti tihotapstvo. Mesto tega se bo izdal papirnati drobiž po 25 par, ki se tiska v Zagrebu in Novem Sadu.

g Padanje naše valute. Pretekli petek je sklicala trgovska zbornica v Beogradu sejo, ki so se je udeležili razni trgovski in bančni krogi. Posvetovali so se o posledicah padanja naše valute in o načinu, ki bi jo to preprečil.

g Finančni zakon za l. 1922. V finančnem ministrstvu bo te dni izdelan načrt finančnega zakona za l. 1922. — Ves elaborat bo po dogotovitvi predan finančnemu ministrstvu, ki ga predloži finančnemu odboru parlamenta v potrdilo.

g Internacionalizacija Donave. — Pretekli ponedeljek je bil v Parizu podpisan statut o Donavi, kakor ga je izdelala donavska komisija. Manikata samo še dva podpisa, ker niso bili vsi delegati navzoči. Donava je postala mednarodna reka od Ulma pa do izliva, ter po tem takem tudi jugoslovanska obala. Osnovana je posebna komisija, ki bo uradificirala vse režime, ki vladajo v raznih državah, skozi katere teče Donava. Ta komisija bo te dni pričela z delom in bo do jeseni definitivno rešen celi donavski problem.

g Gospodarska kriza v Bolgariji. Položaj na bolgarskem tržišču, ki je pretekli mesec povzročal gospodarskim krogom mnogo skrbi, se ni še skoraj popolnoma nič zboljšal, a prizadevanju bank se je zahvaliti, da se ni še poslabšal. Izgleda, da je ukinitje moratornega stanja vzrok tej krizi. Če se ne bo povoljno uredilo plačevanje predvoinih plačil, so mnogi bankroti neizogibni.

g Avstrijska trgovska bilanca. Glasom trgovske bilance je znašal v prvem četrtletju uvoz 14 in pol milijona met. stotov, a izvoz 3.8 milijonov met. stotov. Proti lanskemu letu je narasel uvoz za 28, a izvoz za 100 odstotkov.

g Izvoz sladkorja iz Češke. Češka je v zadnjih dneh prodala znaten del svojih zalog sladkorja na Angleško. Če ne bo nastopila zopet stagnacija, se lahko računa s tem, da bo Češka še pred novo žetvo razprodala vse stare zaloge. Kakor je razvidno iz statistike, se razproda največ sladkorja na potu preko Hamburga. V zadnjem času so bili glavni kupci Anglija, Francija, Norveška in baltičke države. Kupčija z južnimi državami je razmeroma slaba.

g Prost izvoz romunskega zlata. V ministrskem svetu romunskem so razpravljali o svobodnem izvozu zlata iz romunskih rudnikov. Finančni minister Titulescu je bil edini proti temu predlogu, dočim so se vsi ostali ministri strinjali z dovoljenjem izvoza. — Vprašanje še ni rešeno.

g Angleški premog se zopet uvaža v Nemčijo. Po končani stavki rudarjev se je začel zopet uvažati premog v Nemčijo. V Hamburgu čakajo na iztovarjanje 4 parniki.

g Znižanje tarifa za ladje skozi Sueški kanal. Naša trgovska agencija v Port Saidu je obvestila ministrstvo za trgovino da je uprava Sueškega kanala znižala tarifo za prevoz ladij za 25 centim. Natovorjene ladje plačajo od tone 8 frankov, prazne pa 5 in pol franka.

g Zaprto pristanišče. Samsunsko pristanišče je turška vlada za vse trgovske ladje zaprla.

g Graški velesejem se vrši od 24. septembra do 2. oktobra t. l. v Gradcu. S prireditvijo teh sejmov hoče Avstrija obnoviti in zasnovati trgovske zveze z jugom, jugovzhodom, posebno pa z našo državo. Na graškem velesejmu bo med drugim tudi razstava poljedelskih strojev, ter strojev in drugih potrebščin za električne obrate. Istodobno se vrši poljedelska razstava v zvezi z živinjskim sejmom za plemensko živino. Za obiskovalce graškega velesejma so znižane pristojbine za potni vizum, ter se jim nudijo tudi razne druge ugodnosti. Vsa pojasnila daje sejmški urad, Graz, Burggasse 13. Istotam se nakažejo tujeim tudi stanovanja za dobo velesejma.

g Povoljna žetev na Poljskem. Ministrstvo za poljedelstvo objavlja, da bo letošnja žetev za 100 odst. boljša, nego lanska. Poljski ne bo treba več uvažati živčne potrebšchine iz inozemstva, pač pa bo lahko preskrbel tudi Gornjo Šlezijo in ruske emigrante.

g Prost izvoz madžarske moke. Ministrski svet je izdal naredbu, s katero določa, da je do 30. septembra t. l. iz-

voz moke popolnoma prost. Do tega roka se lahko izvažajo moka brez vsakega izvoznega dovoljenja, plača se samo pristojbina, ki znaša 600 K od meterskega stota. Na ta način je dovoljen izvoz 1 milijon met. stotov moke.

g Madžarska valuta pada. »Magyar Hirlap« prinaša izjavo finančnega ministra Hegedüsa, ki pravi, da pada madžarska krona vsled tega, ker je Nemčija plačala vojno odškodnino. To padanje pa je samo prehodno, in se bo madžarska valuta kmalu zopet popravila.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 10.—1/2 20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Zelo dobra hrana opoldan
in večer za oddati. Glavni
trg 21, prtlj. desno. 1089

Pranje oblek in perila za
vzame na dom. Strossmayer
jeva ulica št. 8.

Zamenjam svoje iz dveh sob
kabineta kuhinje in predsobe
obstoječe stanovanje v
Tattenbachovi ulici za 4 do
5 sob v bližini kolodvora ali
Tattenbachovi ulici. Ponudbe
na Dragotin K. pič, Tatten-
bachova ulica 24. 1090 3-1

Proda se bela dekliška spal-
nica po nizki ceni. Ogleda
se lahko Radagova ulica 13,
I. nadstropje. 1088

Spreten

KNJIGOVEZ

Bel špič je v noči od 19. na
30. julija usel. Cuie na ime
„Vitez“. Nadišel se pravi, da
odda psa proti zelo dobri na-
gradbi na Zrinskih trg 7. 1091

se takoj sprejme v Mar-
iborski tiskarni d. d., Jur-
čičeva ulica 4.

Korespondentinja

ki obvlada popolnoma italijanski
jezik, samostojno moč, sprejme
pod ugodnimi pogoji večje tr-
govsko podjetje v Ljubljani. Pa-
nudbe pod „Italijanska kores-
pondentinja“ na upravo „Ta-
bor“. 1065 4-4

Kava pražena

1/4 kg K 17—
1/4 " K 20—
1/4 " K 22—
1/4 " K 24—
1/4 " K 34—

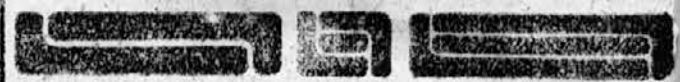
Kava surova

1/4 kg K 14—
1/4 " K 16—
1/4 " K 17-50
1/4 " K 19—
1/4 " K 20—

Pri večjem odjemu prime-
ran popust.

P. ERZIN

10-4 Maribor 1067
Gospodarska ulica 28.

Singer
Singer
Singer
Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se same
naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. New York

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

KNJIGOVEZNIKA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Telefon štev. 375

Spedicija vseh vrst. :o: Carinska agencija in carinske
reklamacije. :o: Vskladščanje vsakovrstnega blaga. :o:
Mednarodni prevozi. :o: Selitve z patentiranimi pohiš-
tenimi vozovi na vse strani. :o: Spedijsko dostavno
podjetje južne železnice.

Največje domače spedijsko podjetje!

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne Transporte v Ljubljani.

Podružnica: **MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 35.**

Podružnice: **MARIBOR, ZAGREB, BEOGRAD, TRST, WIEN.**

Največje domače spedijsko podjetje!

Brzjav. naslov: Spedbalkan.

Predprodaja vozovnic

:o: za vse proge južne in državne železnice. :o:

Skladišče spojeno s tiroi južne železnice, Aleksandrova
cesta št. 70.